

Šiuo metu Lietuvoje saulės elektrines įsirengę nebuitiniai vartotojai gali pagamintą energiją saugoti ir panaudoti tada, kai atsiranda poreikis. Dažniausiai vasarą pagaminta energija panaudojama atėjus žiemai. Tačiau netrukus laukia pokyčiai: sekdamą kitų šalių pavyzdžiu, Lietuva ruošiasi keisti atsiskaitymo sistemą - saulės elektrinių tiekiamos energijos taupyti nebegalės, ją teks parduoti. Kitaip tariant, kaupti bus galima ne energiją, o pinigus. Tad tie, kurie vis dar svarsto apie saulės elektrinės įrengimą, turėtų suklusti ir paskubėti pasinaudoti paskutine galimybe įsirengti saulės elektrinę energiją saugant elektros tinkle.

Keisis modelis

Dabar Lietuvoje visiems gaminantiems vartotojams taikoma *net-metering* sistema - kaupiamos į tinklą tiekiamos kilovatvalandės (kWh), o vėliau atitinkamą jų skaičių galima atsiimti. Energetikos ministerijai inicijavus [LR atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimus](#), tokį keitimąsi kilovatvalandėmis siūloma nutraukti ir nebuitiniams vartotojams įvesti „grynojo atsiskaitymo“ sistemą (*net-billing*).

Tokie pakeitimai reikštų, kad verslo įmonės bei kiti nebuitiniai vartotojai turėtų saulės elektrinėje pagamintą elektros energiją parduoti elektros energijos tiekėjui, o gautos lėšos būtų kaupiamos virtualioje sąskaitoje.

Šios sąskaitos balansas būtų vertinamas kiekvieną mėnesį. Sukauptos virtualios lėšos persikeltų į kitą mėnesį. Jei virtualios sąskaitos balansas būtų neigiamas, vartotojui tektų pirkti elektros energiją iš tiekėjo. Šiuo atveju pardavimo kaina būtų tokia, kokią gaminantis vartotojas sutartų su elektros energijos tiekėju arba būtų mokama elektros energijos biržoje, Lietuvos zonoje, vyraujanti valandinė kaina.

„Tai reiškia, kad saulės elektrinėje pagaminta elektros energija tiekėjui būtų parduodama elektros energijos biržos kaina arba šiai kainai artima kaina, kurią pasiūlytų elektros tiekėjas, o perkama iš tiekėjo už kainą, kuri numatyta konkretaus nebuitinio vartotojo ir elektros tiekėjo sutartyje“, - aiškino įmonės „SoliTek“ pardavimo vadovė Baltijos šalims Sandra Garšanikovienė.

Pasak jos, elektros energijos kainos vasaros laikotarpiu paprastai būna mažesnės nei žiemos laikotarpiu, todėl tikėtina, kad nebuitinis gaminantis vartotojas savo saulės elektrinėje pagamintą elektros energiją parduotų tiekėjui vasarą pigiau nei nusipirktų iš jo žiemos laikotarpiu.

Pasibaigus apskaitos laikotarpiui ar keičiant nepriklausomą elektros energijos tiekėją, asmuo ar įmonė galėtų atgauti virtualioje asmens sąskaitoje sukauptą lėšų sumą.

Vertėtų suskubti

Planuojama, kad pokyčiai turėtų įsigalioti jau nuo šių metų liepos 1 dienos. Tie nebuitiniai vartotojai, kurie sieks tapti gaminančiais vartotojais po šio įstatymo įsigaliojimo, pasirinkti nebegalės, jiems iš karto bus taikoma grynojo atsiskaitymo sistema.

Pasak S. Garšanikovienės, visi, norintys naudotis šiuo metu galiojančia atsiskaitymo sistema, turėtų suskubti ir išsiimti ESO sąlygas dar iki įstatymo įsigaliojimo. Mat naujoji atsiskaitymo sistema bus palankesnė ne saulės elektrinių turėtojams, o tiekėjams.

„Visi nebuitiniai vartotojai, kurie elektrinės prijungimo sąlygas gaus ar elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą pasirašys iki įstatymo įsigaliojimo dienos, galės neribotai naudotis šiuo metu galiojančia sistema.

Planuojama, kad data nebuitiniams gaminantiems vartotojams bus pavėlinta į rugsėjo 1 dienos. Todėl labai svarbu nebuitiniams gaminantiems vartotojams suskubti ir išsiimti ESO sąlygas iki rugsėjo 1 dienos. To nepadarius, po rugsėjo 1 dienos jiems bus taikoma grynojo atsiskaitymo sistema, o tai prailgins saulės elektrinės atsiperkamumą“, – sako įmonės „SoliTek“ atstovė.

Pasak jos, ši data yra preliminarinė, tačiau pokyčiai, jei ir būtų galimi šio įstatymo svarstymo ir priėmimo stadijose, tikėtina, kad būtų nežymūs.

Apie „SoliTek“

„SoliTek“ yra pirmaujanti saulės energijos sprendimų kūrėja bei didžiausia saulės modulių gamintoja Šiaurės Europoje. 2009 metais įkurta „SoliTek“ priklauso aukštųjų technologijų įmonių grupei „BOD Group“. Įmonės gaminami saulės moduliai yra sertifikuoti „Cradle to Cradle“ aukso sertifikatu, laikantis griežčiausių aplinkosaugos, energijos taupymo ir socialinio teisingumo reikalavimų, jų gamybos procese naudojamos aplinkai nepavojingos medžiagos ir jie yra visiškai perdirbami, pasibaigus 30-ties metų trukmės garantiniam laikotarpiui. Lietuvoje įmonė turi ne tik gamybą, bet ir 11-ka saulės elektrinių montavimo komandų. Įrengdama saulės jėgaines klientams, „SoliTek“ komanda atlieka projektavimo darbus, visus reikalingus skaičiavimus, matavimus bei padeda paruošti dokumentus ESO ir APVA paraiškoms.

Norintys įsirengti saulės elektrinę turėtų paskubėti – laukia pokyčiai,
paliesiantys ir verslą

